KURATORIUM OŚWIATY
ul. Jagiellończyka 10
66-400 Gorzów Wlkp.
tel. 95 720 84 12, fax 95 722 37 26

Znak sprawy: KO.V.1410.5.2018.EK

Protokół
kontroli, przeprowadzonej w trybie działań doraźnych,
dotyczącej zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa w czasie zajęć organizowanych przez szkołę

1. **Dane dotyczące szkoły lub placówki, w której przeprowadzono kontrolę, terminu kontroli oraz kontrolujących:**

Nazwa szkoły lub placówki, w której przeprowadzono kontrolę:	Szkoła Podstawowa nr 17 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Gorzowie Wielkopolskim
Adres szkoły lub placówki:	ul. Warszawska 18, 66-400 Gorzów Wielkopolski
Imię i nazwisko dyrektora szkoły lub placówki:	Janusz Hwozdyk
Nazwa organu sprawującego nadzór pedagogiczny i adres siedziby:	Lubuski Kurator Oświaty, ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wielkopolski
Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby (osób) kontrolującej	Ewa Krzyżanowska – starszy wizytator
Data wydania przez Lubuskiego Kuratora Oświaty upoważnienia (upoważnień) i jego numer:	Upoważnienie nr 142/2018 z dnia 20 lutego 2018 r.
Termin przeprowadzenia kontroli w szkole lub placówce	Rozpoczęto: 06 marca 2018 r. Zakończono: 06 marca 2018 r.

2. **Tematyka kontroli:** Zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

3. **Czynności wykonywane podczas kontroli:**
   1) **analiza dokumentacji:**
      a) statutu szkoły, w części dotyczącej bezpieczeństwa uczniów i innej dokumentacji przedłożonej przez dyrektora szkoły dotyczącej przedmiotowej sprawy,
      b) skargi rodziców ucznia [redacted], notatki wicedyrektora szkoły z rozmowy z ojcem chłopca,
      c) sprawowanego przez dyrektora szkoły nadzoru pedagogicznego w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych przez szkołę,
      d) prowadzonej przez wychowawcę [redacted],
      e) związanej z organizacją pomocy psychologiczno - pedagogicznej (przedmiotowej procedury), w tym dziennika pedagoga szkolnego, arkusza indywidualnych potrzeb ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną, który nie posiada opinii ani orzeczenia..., arkusza oceny skuteczności udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wniosku o objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
   2) **przeprowadzenie ankiety** wśród uczniów [redacted];
   3) **przeprowadzenie rozmowy** z:
      a) p. Januszem Hwozdykiem – dyrektorem szkoły,
      b) p. Krystyną Kołodziej – wicedyrektorem szkoły.

Na tej podstawie zebrano informacje, czy dyrektor szkoły wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

3. **Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości, w zakresie objętym kontrolą:**

W trakcie czynności kontrolnych, na podstawie analizy przedłożonej osobie kontrolującej dokumentacji i przeprowadzonych rozmów stwierdzono:

1) Statut Szkoły Podstawowej nr 17 zawiera treści dotyczące bezpieczeństwa uczniów w szkole. Zadania nauczycieli oraz zadania innych pracowników w zakresie bezpieczeństwa uczniów zostały określone w § 48 ust. 3 pkt 1-3 i § 49 oraz w § 46 ust. 4.

   Zgodnie *Planem nadzoru pedagogicznego Szkoły Podstawowej nr 17 w ZSO nr 3 w roku szkolnym 2017/2018* monitorowaniu podlega pełnienie dyżurów nauczycielskich.

   Zgodnie z ww. planem nadzoru pedagogicznego, 01 marca 2018 r. dla nauczycieli zorganizowano szkolenie *Jeden dla wszystkich, wszyscy dla jednego – indywidualne i grupowe metody pracy w edukacji włączającej*. W ostatnich trzech latach nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 17 w Gorzowie Wielkopolskim uczestniczyli w szkoleniach dotyczących pracy zespołowej nauczycieli, sztuki komunikowania się z rodzicami, przekazywania informacji o niepokojących zachowaniach uczniów oraz umiejętności przeciwdziałania wykluczeniu ucznia z grupy rówieśniczej.

2) Z analizy dokumentacji prowadzonej przez wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego wynika, że rodzice [redacted] zgłaszali w szkole sygnały dotyczące przemocy rówieśniczej stosowanej wobec ich syna.

   W dniu 18 października 2017 r. do wicedyrektor Szkoły Podstawowej nr 17 w Gorzowie Wielkopolskim wpłynęła pisemna skarga rodziców [redacted] *o reakcję w klasie (...)* [redacted], podpisana przez ojca chłopca. Ze skargi wynika, że [redacted] był *gnębiony, wyzywany i zastraszany* przez kolegę w klasie, do której uczęszczał. Z pisma wynika, że nie był to jednorazowy incydent. W tym samym dniu z ojcem [redacted] została przeprowadzona rozmowa. Z notatki, sporządzonej przez wicedyrektor szkoły, wynika, że *Ojciec* [redacted] *(...) poinformował o kolejnych niepokojących zachowaniach ucznia* (czyt. [redacted] *i poprosił o rozwiązanie problemu.* Pani Krystyna Kołodziej (wicedyrektor) *zasugerowała, aby rodzice zwrócili się o wsparcie i pomoc* [redacted] *w reagowaniu na krytyczne uwagi kolegów* do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy ul. Czereśniowej lub do Para Familii przy ulicy Walczaka oraz z dietetykiem, *ponieważ* – jak wynika z notatki – [redacted] Ponadto w dniu 19 października 2017 r. odbyło się spotkanie wicedyrektor szkoły, zaproponowane podczas rozmowy z [redacted] w dniu 18 października 2017 r., w ramach posiedzenia komisji opiekuńczo-wychowawczej, z udziałem [redacted] oraz pedagoga i wychowawcy klasy. Z protokołu, sporządzonego z posiedzenia komisji, wynika, że *postanowiono:* [redacted] *nie będzie kierował uwag pod adresem* [redacted] *nie będzie mu dokuczał i obrażał.* [redacted] *postara się zdystansować do pewnych sytuacji, które mają swoje miejsce na terenie szkoły. Chłopcy będą dążyć do zgody.*

3) Z przedłożonej osobie kontrolującej dokumentacji wynika, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna organizowana jest w szkole dla uczniów posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej. Z [redacted] prowadzone były rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrektorem szkoły. Z *Arkusza*

indywidualnych potrzeb ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną, który nie posiada opinii ani orzeczenia...., sporządzonego [redacted], wynika, że pomoc uczniowi, polegająca na indywidualnych spotkaniach i rozmowach z chłopcem, udzielana była od klasy pierwszej. Stwierdzono, że *chłopiec pozytywnie reagował na indywidualne wsparcie ze strony wychowawcy, pedagoga i niekiedy również pani dyrektor, starał się stosować do zaleceń i wskazywanych sposobów postępowania, później jednak wracał do wcześniej utrwalonych odruchów (czasami bardzo impulsywnych).*
Zapisy w dzienniku lekcyjnym [redacted] do której uczęszczał [redacted] świadczą o występującym w tej klasie problemie niepodporządkowywania się uczniów zasadom ustalonym w klasie i w szkole oraz o przejawianiu przez uczniów zachowań ryzykownych, takich jak przemoc rówieśnicza. Problemy te zauważają nauczyciele uczący [redacted] o czym świadczą poczynione przez nich wpisy w dzienniku lekcyjnym [redacted]

Wychowawca [redacted] wniosek o objęcie ucznia [redacted] pomocą psychologiczno-pedagogiczną, złożyła 22 stycznia 2018 r. Chłopcu zaproponowano *indywidualne konsultacje z psychologiem szkolnym*, w wymiarze *według potrzeb*. Wychowawca klasy, jako koordynator wszelkich działań związanych z organizacją i świadczeniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom swojej klasy (Rozdział I ust. 11 *Procedury organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 w roku szkolnym 2017/2018)*, podejmował wobec ucznia [redacted] działania, które nie przynosiły oczekiwanych efektów. Z dokumentu pn. *Arkusz monitorowania skuteczności rozwiązania problemów wychowawczych (pkt 1) wynika, że* wychowawca [redacted] dostrzega problem stosowanej w klasie przemocy *wyzwiska, popychanie, szarpanie, bicie po twarzach.* [redacted] podejmowała działania w celu wyeliminowania negatywnych zachowań u uczniów. Stwierdziła (pkt 3 ww. arkusza), że *podjęte działania okazały się skuteczne, zdarzają się sporadyczne przypadki niewłaściwych zachowań.* Wpisy wychowawcy [redacted] w przedłożonych osobie kontrolującej dokumentach z zebrań z rodzicami oraz protokołach z posiedzenia komisji opiekuńczo wychowawczej świadczą o tym, że [redacted] oczekuje zaangażowania rodziców w rozwiązanie problemów wychowawczych.

Na podstawie wypełnionych przez wychowawców arkuszy wicedyrektor szkoły sporządziła zestwienie problemów wychowawczych, przyjmując dane wychowawcy klasy Vc (pkt I dokumentu pn. *Monitorowanie skuteczności rozwiązywania problemów wychowawczych IX-XII 2017*).

Z dokumentu pn. *Plan nadzoru pedagogicznego Szkoły Podstawowej nr 17 w ZSO nr 3 w roku szkolnym 2017/2018* wynika, że wicedyrektor szkoły zaplanowała m. in. *monitorowanie skuteczności rozwiązywania problemów wychowawczych (klasy IV-VII)* oraz *monitorowanie realizacji zadań szkolnych pedagogów.* Wspomniany plan nadzoru pedagogicznego zawiera przedmiot ewaluacji *Respektowanie norm społecznych.* Powyższe zagadnienia uznano w szkole za istotne w jej działalności.

4) Osoba kontrolująca przeprowadziła badanie ankietowe wśród uczniów [redacted] do której uczęszczał [redacted] Celem badania było zebranie informacji na temat relacji między uczniami tej klasy.

Wyniki przeprowadzonej ankiety:

1. **Czy jesteś lubiany(a) w klasie?**

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
tak	4	5	9	52,9
nie	1	0	1	5,9
nie wiem	5	2	7	41,2
brak odpowiedzi	0	0	0	0

2. **Czy jest w Twojej klasie osoba, której byś zaufał(a)?**

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
tak	9	4	13	76,5
nie	0	1	1	5,9
nie wiem	1	2	3	17,6
brak odpowiedzi	0	0	0	0

3. **Czy jest w Twojej klasie osoba, której nie lubisz?**

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
tak	8	6	14	82,3
nie	0	1	1	5,9
nie wiem	1	0	1	5,9
brak odpowiedzi	1	0	1	5,9

4. **Jakie najczęściej przykrości spotykają Cię w klasie ze strony uczniów? (zaznacz te, które odnoszą się do Ciebie):**

a) nic przykrego mnie nie spotyka,
b) wyśmiewają się ze mnie,
c) mówią mi złośliwe rzeczy,
d) wyzywają mnie wulgarnie,
e) biją mnie, kopią,
f) udają, że mnie nie znają,
g) nie chcą ze mną rozmawiać,
h) nie chcą mi pomóc, gdy o to proszę,
i) zabierają mi różne rzeczy,
j) robią mi niemiłe kawały,
k) inne – jakie? - ***obrażają się,***
- zachowują się niemiło, nie jest to fajne;
- co chwilę mnie wkurzają.

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	6	1	7	41,2
b)	0	3	3	17,6
c)	2	4	6	35,3

d)	1	4	5	29,4
e)	0	4	4	23,5
f)	2	0	2	11,8
g)	0	0	0	0
h)	0	0	0	0
i)	0	1	1	5,9
j)	0	0	0	0
k)	2	1	3	17,6

5. **Jeśli zaznaczyłeś(aś) w punkcie 4 chociaż jedną odpowiedź, to napisz, z jakich powodów – Twoim zdaniem – spotykają Cię te przykrości?**

a) dobrze się uczę
b) źle się uczę
c) mam problemy rodzinne
d) nie mam drogich przedmiotów, które inni mają
e) dokuczają mi z powodu mojego wyglądu
f) inne – jaki? - ***nie wiem, dlaczego.***

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	1	1	2	11,8
b)	0	0	0	0
c)	1	1	2	11,8
d)	0	1	1	5,9
e)	2	3	5	29,4
f)	1	0	1	5,9

6. **Jeśli zaznaczyłeś(aś) chociaż jedną odpowiedź w punkcie 5, to napisz, kto najczęściej sprawia Ci przykrość?**

a) jedna osoba w mojej klasie
b) 2-3 osoby w mojej klasie
c) wiele osób w mojej klasie
d) ***5 osób***

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	1	1	2	11,8
b)	3	3	6	35,3
c)	0	0	0	0
d)	0	1	1	5,9
brak odpowiedzi	0	1	1	5,9

7. **Zaznacz zdania, z którymi się zgadzasz:**

a) Mam przyjaciół w swojej klasie.
b) Mam przyjaciół w innej klasie.
c) Mam przyjaciół w swojej i innej klasie.
d) Nie lubię nikogo z mojej klasy.
e) Nie znam nikogo z innej klasy.

f) Nie mam przyjaciół ani w mojej, ani w innej klasie.

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	4	2	6	35,3
b)	0	1	1	5,9
c)	4	4	8	47,1
d)	0	0	0	0
e)	1	0	1	5,9
f)	2	0	2	11,8

8. **Czy znasz osoby, które są poniżane lub ośmieszane?**

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
tak	9	6	15	88,2
nie	1	1	2	11,8
brak odpowiedzi	0	0	0	0

9. **Co najczęściej robisz, gdy widzisz, że kogoś spotyka coś przykrego?**

a) nic – niech sobie radzi sam
b) nic, bo się boję
c) staram się mu pomóc sam lub z innymi uczniami
d) rozmawiam o tym z nauczycielem
e) rozmawiam o tym z rodzicami
f) coś innego – co? - ***pytam, co się stało i czy mogę mu jakoś pomóc,***
-rozdzielam, jeżeli się biją.

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	1	1	2	11,8
b)	0	1	1	5,9
c)	6	5	11	64,7
d)	4	2	6	35,3
e)	0	1	1	5,9
f)	2	0	2	11,8

10. **Co robisz, gdy Ciebie spotyka przykrość ze strony innych uczniów?**

a) proszę o pomoc kolegów
b) proszę o pomoc nauczyciela
c) proszę o pomoc rodziców
d) radzę sobie sam, nikt nie musi mi pomagać
e) zostaję z tym problemem sam, bo nie mogę na nikogo liczyć
f) coś innego – co? - ***nie mówię nikomu, bo wyjdę na idiotkę;***
- nie przejmuję się tym.

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
a)	3	1	4	23,5
b)	2	2	4	23,5
c)	5	2	7	41,2
d)	2	3	5	29,4
e)	0	0	0	0
f)	1	1	2	11,8

11. **Czy potrafisz powiedzieć „nie", gdy ktoś namawia Cię do czegoś złego?**

	dziewczynki	chłopcy	Razem:	%
Liczba uczniów biorących udział w badaniu	10	7	17	
tak	7	5	12	70,6
nie	0	1	1	5,9
nie wiem	3	0	3	17,6
brak odpowiedzi	0	1	1	5,9

Wyniki badania ankietowego wskazują, że uczniowie [redacted] ufają sobie. Wysoki procent ankietowanych uczniów uważa, że w klasie jest osoba, której nie lubią. Wyniki ankiety wskazują, że w zespole klasowym obecna jest przemoc słowna. Zarówno dziewczynki jak i chłopcy doświadczają agresji werbalnej w postaci wyśmiewania, wulgarnych wyzwisk, złośliwości. Czterech chłopców doświadcza przemocy fizycznej: bicia, kopania. Dwie dziewczynki są ignorowane przez inne osoby. Według uczniów przyczyną tego, że stają się obiektem agresji słownej i fizycznej jest ich wygląd, problemy, których doświadczają w rodzinie oraz dobre wyniki w nauce. W [redacted] jest stała grupa uczniów stosująca przemoc rówieśniczą. Ankietowani uczniowie mają świadomość, że w ich klasie występuje zjawisko przemocy. Deklarują, że potrafią wskazać osoby poniżane lub ośmieszane. Uczniowie podejmują samodzielnie działania zaradcze. Rzadko proszą o pomoc nauczyciela. Tylko jeden uczeń rozmawia o problemie z rodzicami.

Wyniki wskazują, że dwie osoby w ankietowanej klasie uważają się za ofiary (chłopiec i dziewczynka). Dlatego wskazana jest dalsza pogłębiona diagnoza zespołu klasowego, przeprowadzenie badania socjometrycznego i podjęcie skutecznej pracy z uczniami. Wskazane jest zaplanowanie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne uczniów, zajęć warsztatowych dla dzieci, ich rodziców i nauczycieli.

Wobec powyższych faktów, na podstawie analizy dokumentacji szkolnej oraz dokumentów związanych ze sprawą, należy stwierdzić, że:

- Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 17 wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom, zaplanował i monitoruje realizację tych zadań przez nauczycieli, bez rzeczywistej analizy ich skuteczności,
- podejmowane przez wychowawcę liczne działania wychowawcze nie przynoszą oczekiwanych efektów,
- wobec uczniów [redacted] realizuje się działania nieadekwatne do ich potrzeb, działania interwencyjne a nie profilaktyczne,
- w bieżącej pracy z uczniem nauczyciele nie udzielali mu pomocy poprzez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów,

- wychowawca klasy, do której uczęszczał [redacted] nie zaproponował zakwalifikowanie ucznia na zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, chociaż zauważył u niego (również nauczyciel, który był wychowawcą tej klasy w roku szkolnym 2016/2017) agresję i niepodporządkowywanie się zasadom ustalonym w grupie.

5. Wydane zalecenia:

1) Zaleca się, na podstawie § 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. *w sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1658) w związku z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), zmodyfikować plan nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły na rok szkolny 2017/2018 poprzez zaplanowanie szkolenia nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów wychowawczych. Termin realizacji: do 30 marca 2018 r.
2) Zaleca się, na podstawie § 22 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. *w sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1658) w związku z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), zmodyfikować plan nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły na rok szkolny 2017/2018 poprzez zaplanowanie kontroli przestrzegania przez nauczycieli wychowawców przepisów prawa w zakresie planowania i realizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom nieposiadającym orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Termin realizacji: do 06 kwietnia 2018 r.
3) Zaleca się, na podstawie § 22 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. *w sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1658) w związku z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.) zintensyfikować wykonywanie zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego, szczególnie w obszarze systematycznego monitorowania jakości pracy nauczycieli wychowawców jako koordynatorów zadań związanych z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej danej klasy. Termin realizacji: od dnia otrzymania protokołu kontroli.

6. Stwierdzone nieprawidłowości:

Nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarze nieobjętym kontrolą.

7. Pouczenie:

1) Dyrektor szkoły lub placówki może zgłosić Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemne umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zaleceń zawartych w protokole.
2) Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń lub otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniesionych zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić Lubuskiego Kuratora Oświaty o sposobie realizacji zaleceń, a także organ prowadzący szkołę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

8. **Protokół podpisali:**

STARSZY WIZYTATOR
Ewa Krzyżanowska

.....
(dyrektor szkoły lub placówki)

.....
(przeprowadzający kontrolę)

13.03.2018 Gonoś Wlkp.
(data i miejsce podpisania protokołu)

Gonoś Wlkp., 13 marca 2018 r.
(data i miejsce podpisania protokołu)

9. Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor kontrolowanej szkoły lub placówki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli

DYREKTOR ZESPOŁU SZKÓŁ

Gonoś Wlkp. 13.03.2018 r. .....
(miejsce, data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły lub placówki)